‘Not an Elective’ Embedding Student Action in the Ecology of a School

Julien Jacob and Marie Scheidmann

TITLE	Not an Elective
TUTORS	Julien Jacob, Marie Scheidmann, Robin Schaeverbeke
INSTITUTE	KU Leuven, Faculty of Architecture Sint-Lucas, Campus Brussels, BE
TYPE	Elective
YEAR	2024/2025
CURRICULUM	year 1, Master of Architecture
LENGTH	1 semester
GROUP SIZE	12
ECTS	4

The gallery space, called the ‘glass box’, is prepared for the presentation of student dialogues about its future/
De galerieruimte, die de ‘glazen doos’ wordt genoemd, wordt voorbereid op de presentatie van de gesprekken tussen studenten over de toekomst van de galerieruimte

‘Not an Elective’ Studentenparticipatie in de ecologie van een school

Julien Jacob en Marie Scheidmann

TITEL	Not an Elective
DOCENTEN	Julien Jacob, Marie Scheidmann, Robin Schaeverbeke
INSTELLING	KU Leuven, faculteit Architectuur Sint-Lucas, Campus Brussel, BE
TYPE	keuzevak
JAAR	2024-2025
CURRICULUM	jaar 1 van master in de Architectuur
DUUR	1 semester
GROEPSGROOTTE	12
ECTS	4

‘Not an Elective’ (Geen keuzevak) is een door studenten geïnitieerde cursus, bedoeld om studenten meer te betrekken bij het ecosysteem van de faculteit. De cursus is gericht op het ontwikkelen van relaties binnen de instelling, die de zeggenschap van studenten bij het onderwijs versterken. Studenten én docenten verkennen de bijbehorende verantwoordelijkheden, door gezamenlijk de cursusstructuur te bepalen, ervaringen te delen en voorstellen te doen voor activiteiten en interventies in de school en het gebouw.

Directe aanleiding voor de cursus waren twee studentenprojecten, de een gericht op de praktische renovatie van de school en de ander op de oprichting van een faculteitsblad. De diepere aanleiding was het gedeelde besef dat de school een hechte studentengemeenschap miste. Door het ontbreken van ruimtelijk beheer, permanente studieplekken, onderhoud, studentenorganisaties en samenhang tussen de Nederlandstalige en internationale programma’s was er opvallend weinig sprake van ruimtelijke toe-eigening en zorg voor de school. Hoewel er een studentenraad bestond, gericht op het academisch programma – en een onafhankelijke barcommissie – leefde er behoefte aan een manier om institutionele en informele initiatieven aan elkaar te knopen, langdurige samenwerking te stimuleren en studenten meer bij het reilen en zeilen van de school te betrekken.

De twee studentenprojecten ontwikkelden zich tot een voorstel voor een keuzevak dat de ruimte bood om na te denken over de school, waardering te tonen voor betrokkenheid, toekomstige studenteninitiatieven te stimuleren en de dialoog tussen studenten en docenten te versterken. Ze lieten zich hierbij inspireren door de stand van zaken aan de TU München, de EPFL en de ETH Zürich, waar door studenten opgezette initiatieven al geïntegreerd zijn in het curriculum.

In maart 2024 pleitten wij (student en alumnus) tijdens een schoolevenement voor het eerste, door studenten geïnitieerde keuzevak van de

'Not an Elective' is a student-led course initiated to foster a culture of student engagement within the faculty ecosystem. By building relations within the institution, the course strengthens student agency as part of education. Students and tutors alike explored responsibilities by collectively structuring the course, discussing experiences, and proposing actions and interventions for the school and its building.

Sparked by two student projects – a hands-on school refurbishment and a faculty magazine – the idea for the course arose from a shared sense that student community was missing. Due to a lack of spatial management, permanent study spaces, maintenance, student organisations and cohesion between Dutch and International programmes a low level of spatial appropriation and care for the school were noticeable. Although there was a student council focused on the academic programme – and an independent bar committee – there was a need for a way to link institutional and informal initiatives to foster lasting collaborative dynamics and encourage student engagement.

Inspired by TU Munich, EPFL and ETH Zürich that had already integrated student-driven formats into their curricula, the two student projects united into a proposal for an elective – an opportunity to reflect on the school, value commitment, nurture future student-led initiatives and enrich student-faculty dialogue.

During the final event at the faculty gallery, ideas for its future appropriation are revealed/ Tijdens het slotevenement in de faculteitsgalerie worden ideeën voor de toekomstige bestemming van deze plek onthuld

faculteit. Voor het daaropvolgende semester wisten we ons te verzekeren van de steun van hoofddocent Robin Schaeverbeke.

Leren van

Omdat de meeste deelnemers nieuw waren binnen de faculteit, begonnen we met de vraag wat zij bij deze opleiding misten en wel bij hun eerdere universiteit hadden aangetroffen. Om daarop voort te borduren, nodigden we een aantal architectuurstudenten uit die op andere universiteiten initiatieven hadden opgezet. Zo konden we van hen leren, wat er nodig is om een plan te laten slagen en te laten voortbestaan. Deze gasten – van L'Atelier (EPFL), Roundabout (TU Berlijn), Horizonte (Bauhaus Weimar) en Les Ateliers Nocturnes (ULB) – deelden vervolgens hun ervaringen met door studenten geïnitieerde activiteiten.

Daarnaast verdiepten we ons in het dagelijks onderhoud van de faculteit tijdens een rondgang met de conciërge. Ook woonden we een door studenten aangeleverd keuzevak in Gent bij en spraken we met Laurence Rassel, directeur van de Brusselse École de Recherche Graphique, die ons vertelde hoe studenteninitiatieven in hun curricula worden ingebed. De verschillende uitwisselingen hielpen ons om onze zorgen, intuïties en wensen voor de vormgeving van de school helder te formuleren.

Een cultuur van zorgzaamheid en verantwoordelijkheid

Tijdens de cursus, die was gebaseerd op drie kernthema's – culturele uitwisseling, ruimtelijke interventie en sociale activering – werden de deelnemers uitgenodigd om gezamenlijk projecten ter verrijking van de school aan te dragen. Studenten namen verantwoordelijkheid voor bepaalde ruimten en activiteiten, waarbij ze hun eigen leerdoelen formuleerden. De bijdragen liepen uiteen van het organiseren van de feestelijke eerste voorstelling van de nieuwe filmclub tot het ontwerp van een beschuttende overkapping voor het terras.[1]

De bijdragen – momenten, objecten of processen – waren bedoeld om thema's te benadrukken, waarmee de gehele studentengemeenschap zich zou kunnen vereenzelvigen. Uiteindelijk zouden ze dan in volgende semesters verder ontwikkeld of aangepast kunnen worden, om zo een blijvende cultuurverandering te waarborgen.

Door feitelijk als conciërges en medeproducenten op te treden, droegen de studenten niet alleen bij aan de versterking van hun leeromgeving, maar benadrukten ze ook dat een school het aan zichzelf verplicht is om te experimenteren: een school als proeftuin.[2]

Open structuur

De opzet van het vak ontwikkelde zich organisch door de discussies tussen docenten en studenten. Een vrij toegankelijk digitaal dossier diende

1
Een interne communicatiestudie en een evenement in de galerie completeerden het geheel van bijdragen.

2
Dit verwijst naar: Carl Bourgeois, *WTC Tower Teachings* (Brussel: Architectuurfaculteit KU Leuven, 2019).

In March 2024, during a school event, we (student and alumnus) made a case for the faculty's first student-led elective, securing the support of senior lecturer Robin Schaeverbeke for the following semester.

Learning From

As most participants were new to the faculty, we began asking what they missed from their prior universities. Building on this, we invited architecture student initiatives to understand what it takes for an initiative to work and last. Guests from L'Atelier (EPFL), Roundabout (TU Berlin), Horizonte (Bauhaus Weimar) and Les Ateliers Nocturnes (ULB) discussed their student-led undertakings.

Moreover, we delved into the faculty's daily maintenance through a tour with the caretaker. We visited a student-led elective in Ghent and

	A	B	C	D	E	F
1		**initiative**	**institution**	**media**	*description*	**link**
2		Cement	KUL Leuven			
3		Not A Bar	KUL Leuven	Café, Bar	*Student-led Bar and Café on the ground floor of the faculty building MEUROP.*	
4		Pilot BXL	KUL Leuven		*Workgroup on architecture education Meurop. Active betwenn 2018-2019*	
5		1030 collective	KUL Leuven		*An activist group of architecture students, educators and practitioners looking for new ways to organise knowledge exchange. Active until 2022.*	www.1030c.be
6		BalsaBar	KUL Leuven			
7						
8	(1) CULTURAL					
9		l'atelier	EPFL, Switzerland	magazine	*Magazine by students of the department of architecture at EPF Lausanne*	https://www.instagram.com/lateliermagazine/
10		Protocol	UdK Berlin, Germany	magazine	*"Die Protocol" is an interdisciplinary and independent platform for current discussions on architecture, guided by the concept of "Architecture in Context." Initiated by architecture students at the University of the Arts Berlin (UdK), the magazine explores how different disciplines shape this context. Each issue is based on a "Call for Contributions" that invites anyone interested to freely interpret and address a specific theme related to architectural questions.* *The platform encourages unconventional, experimental, and cross-disciplinary approaches, aiming to present diverse perspectives to a wider audience. Additionally, it showcases selected works from UdK's architecture program to engage with a critical public. "Die Protocol" is a collaborative project, continuously evolving with contributions from various thinkers and creators.*	https://protocol-magazine.de/
11		horizonte	Bauhaus University Weimar, Germany	magazine, lecture series	*The "Horizonte" initiative is a student-led project at Bauhaus-Universität Weimar, founded in 1992. It serves as a platform for exploring new perspectives in architecture, art, and design by presenting diverse theories and works. Inspired by the Bauhaus legacy, it promotes international thinking and open discussion, driven by curiosity and a desire to challenge existing ideas. Horizonte is inclusive and aims to engage a wide audience, encouraging participants to explore new viewpoints and reflect on current issues. It is a (weekly) lecture series and publishes a yearly magazine.*	https://horizonte-weimar.de
12		Les Ateliers Nocturnes	La Cambre, ULB Brussels, Belgium	lectures, talks	*Informal architecture talks organized by the student collective*	https://www.instagram.com/lesateliersnocturnes/?hl=de
13		banale Potentiale	TU Graz, Austria	exhibtion, open call		http://banalepotenziale.at
14		UDA	EPFL, Switzerland	Une Diner avec....		https://www.instagram.com/uda_epfl/
15		Roundabout	TU Berlin, Germany	lectures, talks, cinema, walks, café etc.	*Founded in 2015, ROUNDABOUT is a student association grounded in the fields of architecture, art, and urbanism.* *We are a based at the Institute of Architecture, TU Berlin, where we run a small café, our ROUNDKIOSK. We honor our community of students who work for the association on a voluntary basis.* *Working with a diversity of formats, we practice and encourage critical thinking about environmental, social and political issues of spatial production.* *Our ROUNDTALKS represent emerging discussions, offices & thinkers. Our ROUNDWALKS give direct insights to construction sites and questions building laws, material use, and labor. The ROUNDKINO is a screening series in collaboration with the chair for architecture theory and currently deals with the topic of Hypernormalization.*	https://roundaboutev.cargo.site
16		MAP24	EPFL, Switzerland	publishing, exhibition	*Association which is publishming and exhibiting the master thesis projects*	https://www.instagram.com/map_epfl/
17		...				
18	(2)MATERIAL/ PHYSICAL					
19		Existenz	KUL Leuven			
20		belwerk baukollektiv	Bauhaus University Weimar, Germany	installation, refurbisment, "home -improvement",	*collective which builds small interventions with in the university context in roder to enhance the learning space and the social life on campus e.g. a pizza oven, advertising column, shelter*	https://www.instagram.com/belwerk.kollektiv/
21		AA Material Arcade	AA, London	Material Bank		https://www.instagram.com/aa_materialarcade/
22		Zeichensaal	TU Braunschweig, Germany	atelier space, collective learning	*self - organised atelier spaces for the students to work on their projects*	https://magazin.tu-braunschweig.de/pi-post/zeichensaal-revolution/
23		La ruche LOCI	UCL LOCI, Brussels	Material Bank		
24		...				
25	(3) SOCIAL					

Excerpt of a growing archive of student-initiated precedents hosted on OneDrive, the elective online shared folder/ Fragment uit het groeiende archief van studenteninitiatieven dat online kan worden geraadpleegd via opslag- en deelplatform OneDrive

als centraal en aanpasbaar instrument voor documentatie en organisatie. Dit dossier bevatte richtlijnen, contactgegevens van sleutelpersonen, precedenten, literatuur over architectuuropleidingen en pedagogiek, en een voorlopige tijdsplanning. Iedereen met toegang tot het dossier was verplicht het bij te werken.

Over het algemeen blijkt het tonen van vertrouwen – door de meningen van studenten te waarderen en ze samen te bespreken – essentieel om studenten het gevoel te geven dat zij het recht hebben om zelf actie te ondernemen.

De ecologie van relaties

Om dubbel werk te vermijden, moesten de projecten voortbouwen op eerdere aanzetten en tegelijkertijd nieuwe allianties aangaan en kennis ontwikkelen in samenwerking met bestaande initiatieven. Deze benadering benadrukt het belang van het ecosysteem voor het voortbestaan van zo'n onderneming.

Gedurende de cursus gaven de docenten het goede voorbeeld in termen van het opbouwen van relaties binnen de faculteit, dus tussen studenten, academisch personeel en facilitaire medewerkers, maar om blijvend effect te sorteren moet hieraan voldoende aandacht worden besteed. Het opbouwen van relaties beschouwen wij nadrukkelijk als een essentiële vaardigheid voor de architectuurpraktijk. In het architectuuronderwijs wordt het onderhouden van relaties vaak geïdealiseerd, maar het wordt zelden daadwerkelijk beoefend in opdrachten en studentenprojecten.

Vertaling: InOtherWords, Maria van Tol

Laurence Rassel, director of the École de Recherche Graphique in Brussels, provided insights into embedding student initiatives within their curricula. The multiple exchanges helped articulate concerns, intuitions and desires for shaping the school.

Culture of Care and Responsibility

Guided by three core themes – cultural conversation, spatial intervention and social activation – the course invited participants to collectively contribute projects to the school. Students took responsibility for spaces and actions, setting their own learning goals. The contributions ranged from organising the inaugural screening of a new cinema club to planning a terrace canopy as shelter.[1]

The contributions – moments, objects or processes – were thought to underline topics the whole student community could identify with. Eventually, they would be pursued or altered in following semesters, ensuring a continuous culture.

In fact, becoming caretakers and co-producers, students did not only contribute to their learning spaces, but reclaim that a school owes itself to experiment – that it is a testing ground.[2]

Open Structure

The course structure evolved organically through discussions between tutors and students. An open-source folder served as the central adaptable tool for documentation and organisation. It contained guidelines, contacts for key people, precedents, readings on architecture schools and pedagogies, and a tentative timetable. Anyone with access had a 'duty' to alter it.

Overall, enacting trust by valuing students' opinions and collectively reviewing them was crucial in recognising students' legitimacy to take action.

Ecology of Relations

Projects were expected to build upon previous initiatives to avoid redundancy while also forming new alliances and knowledge with existing efforts. This approach recognises the ecosystem as essential to sustaining initiatives.

Throughout the course, the tutors exemplified building relationships within the faculty between students, academic staff and facility staff. This attention is necessary to create lasting impact, and it underscores what we see as a crucial skill in architectural practice. In architecture education, maintaining relationships is often idealised, but it is rarely actually practised in assignments and student projects.

1
An internal communication study and a gallery happening completed the contribution set.

2
This refers to: Carl Bourgeois, *WTC Tower Teachings* (Brussels: KU Leuven Faculty of Architecture, 2019).